

BAŤOVANY-PARTIZÁNSKE

BÝVANIE / LIVING III.

BLIŽŠIE K TRADÍCII CLOSER TO TRADITION

Väčšinu Baťovian-Partizánskeho projektovali a stavali už v rokoch 2. svetovej vojny. V krajinách pod nemeckým a talianskym politickým vplyvom sa v tomto období postupne presadzovali architektonické vzory pochádzajúce z týchto centier. Konzervatívna na románsku tradíciu orientovaná obytná architektúra Nemecka ovplyvnila aj ráz bytovej výstavby v Baťovanoch. Rodinné domy mali valbové strechy (Zodpovedalo to stavebným predpisom slovenského štátu.), oblúky nad vstupom a dvereň okenice či ozdobné detaily, pripomínajúce vŕacosť architektúru "Blut und Boden" než zlinský modernizmus. Táto tendencia sa tu prejavila pravdepodobne z dvoch dôvodov. Na jednej strane to bol vplyv kultúrnej politiky slovenského štátu, na druhej strane pôsobenie nemeckého vplyvu priamo vo vedení Baťovej zlinskéj centrálnej. Nový nemecký riaditeľ Miesbach nabádal baťovských architektov aby nenavrhovali "bolshevik" ani americké projekty¹ a dokonca pre nich organizoval exkurziu s cieľom ukázať im tu správnu nemeckú architektúru.² Istú úlohu mohla pri pozitívnom naladení Baťovian k konzervatívnym formám zohráť aj poloha mesta v bezprostrednej blízkosti Nemcami osídleného Hauerlandu.

Most houses in Baťovany-Partizánske were designed and built in the years of WWII. Countries under German or Italian political influences gradually pursued architectural models coming from these centers. The residential architecture of Germany, conservative and oriented on a Romanesque tradition, influenced the character of Baťovany's residential build-up. Family houses had saddle roofs in accordance with the state's construction regulations, arcs above entrance doors, wooden shutters, or decoration details responding more to "Blut und Boden" architecture than to the modernity of Zlín. This tendency appeared here perhaps due to two reasons. On one hand, there was the influence of the Slovak State's cultural policy. On the other, the management of Baťa's headquarters in Zlín was under direct German influence. Its new German director Miesbach motivated Baťa's architects to not design "Bolshevik" or American projects¹. He even organized an excursion in order to show them the right German architecture.² A position of Baťovany in an immediate proximity of Hauerland inhabited by Germans could play some role in the town's positive attitude towards conservative forms.

Poznámka / Note:
1/ Kofík, Vladimír: Architekt si spomína / Architect is Recollecting. Bratislava, SAS 1993, 329 s., tu s. 134. / p. 329, here p. 134

Typ "Dvojdomok AD" / Type "Semi-detached House AD"
Ulice Slovenská, Štúrova, kpt. Nálepku, Rooseveltova, Hynek Adamec, návrh / Plan 1941, realizácia / Implementation 1942

